

”Vägen mot framtiden”

Sammanställning av de svar som inkommit på Skara pastorats samtalsunderlag.

Inledning

Skara pastorat har under en rad av år arbetat med ett utvecklings-och kvalitetsarbete som resulterade i samtalsunderlaget ”Vägen mot framtiden” (se bilaga), som alla medlemmar i början av år 2011 inbjöds att komma med synpunkter på och tankar om. Samtalsunderlaget trycktes i stor upplaga och delades ut. Det har även legat på pastoratets hemsida och har publicerats i lokaltidningen.

Fram till 30 augusti 2011 hade skriftliga synpunkter inkommit från kyrkoråd och arbetslag, ett sockenråd och ett par privatpersoner. Muntliga kommentarer har varit många. Alla församlingarna har inbjudit till öppna samtalskvällar om materialet. Det viktigaste har, som alltid, varit processen i sig.

Målsättningen har varit att synpunkterna man får ska arbetas in i församlingarnas verksamhetsplaner framöver efter diskussion och prioritering på vanligt sätt. Processen är alltså inte slut, men går med denna redovisning in i en ny fas.

Allmänna utgångspunkter

Alla verkar vara överens om att vår viktigaste fråga är ”Vart är vi på väg?”, för att citera ett känt TV-program. Vi måste ha modet att bryta mönster och tänka nytt, utan att bli rädda för det som skaver. Växande och utveckling kommer ofta ur ett uppbrott.

Kyrkan har lätt för att uppfattas som grå, försiktig och kraftlös, men man vill gärna se en kyrka som är tydlig och vågar säga ifrån. Det är, påpekas det, en stor kraft förknippad med alla de människor som vill att kyrkan ska finnas. Det finns en längtan efter att finna mening och sammanhang i livet. Det ska vi bygga på. Vi är en kyrka som säger: ”Vill du så gå med!”

Om församlingarnas struktur

Ett kyrkoråd säger att vi behöver definiera ordet ”församling”. Det finns olika betydelser från den geografiska församlingen till den gudstjänstfirande. Vilka är ”vi” när vi tänker församlingen hos oss? Andra svarar, att kyrkan är alla som vill leva i tro. Samtidigt måste man inse att det finns olika anledningar för medlemskap i kyrkan och att människors liv ser olika ut. Kyrkan är konkurrensutsatt på ett nytt sätt idag.

Utträdena ur kyrkan har fokuserats under 00-talet, men det är bättre att fokusera på att motivera inträden än att hindra utträden, säger man. Kvalitet i församlingsarbetet är inte bara beroende av ekonomin. När det behövs ska vi vara beredda att jobba på hur vi kan få inkomster och inte tryckas ner av att utgifterna ökar.

För att höja värdet av medlemskapet föreslår någon att varje medlem ska förses med ett plastkort. Då blir det lättare att låta vissa konserter, föredrag och visningar vara avgiftsbelagda för icke-medlemmar. Passiva och inaktiva skulle vakna till och medlemmarna inse att det är en förmån att vara med.

Kyrkans organisation upplevs ibland som hämmande och våra system som låsta. Det blir frustrerande när viljan finns, men ramar och ordningar inte ger utrymme. Man trycker på att det i den lokala församlingen ska finnas ett sammanhang där tillhörighet och tro kan fungera.

Församlingen byggs på gräsrotsnivå och måste också styras från gräsrotsnivå. De geografiska avstånden spelar roll och får inte bli större än att man kan tala om "sin präst" och "sin kantor".

Någon påpekar att kyrkan har en frestelse att oftare tala om organisation än om tro och liv. Sådant skadar kyrkans trovärdighet, som är vår viktigaste tillgång.

Kyrkan har ett uppdrag att stå upp för de minsta och för en annan syn på livet än vad som ofta finns i samhället. Kyrkan ska finnas i politiken, men politiken inte i kyrkan, säger en reaktion. Däremot vill man att kyrkan ska vara en profetisk röst i samhället och politiken.

Samarbetet på pastoratsnivå är nödvändigt eftersom varje församling inte orkar göra allt själv. I pastoratet ska de olika församlingarna kunna ha olika profil och komplettera varandra. På pastoratsnivå bör vi samarbeta omkring information, institutioner och sjukhem, konfirmander samt pilgrim och turism.

Byggnaderna

Pastoratet har fler kyrkobyggnader än man behöver och har resurser till. Vi måste våga prioritera utan att ge upp ansvaret för kulturarvet, säger man. Vi har alla möjligheter att vara en tydlig aktör, inte minst på landsbygden. Det kan ske utan att man knyter upp sig till byggnader som ska underhållas. En fråga som finns i den nationella debatten idag gäller "tältkyrkan" som förebild. Alltså att man först gör sig en bild av var människor är och rör sig och så ser till att kyrkan finns där för att underlätta människors liv.

Låt oss satsa där det finns ett engagemang, säger några. Och låt oss se till att de byggnaderna som används fortlöpande underhålls för att det ska vara trivsamt att utnyttja dem. Att vi sparar energi genom att vintertid använda alternativa lokaler till gudstjänster får stöd.

Det finns ett förslag om att använda församlingshemmen i Ardala, Axxvall, Varnhem och Eggby till fler saker. Till exempel kaffe- och matservering i samband med dop och begravningar och då ta betalt. Det kan vara en uppgift för ideella tillsammans med en anställd. Axxvalls kyrkoråd har redan börjat med Öppet Hus vissa dagar med inbjudan också till föreningslivet.

Verksamheten

De stora frågorna som församlingen alltid måste ha på sin agenda finns med bland de synpunkter som inkommit:

Vi behöver väcka intresset och engagemanget hos våra församlingsbor. Hur?

Vi behöver minska avståndet mellan den gudstjänstfirande församlingen och andra kyrkotillhöriga. Hur?

Mycket nämns som exempel på bra och fungerande verksamheter: barnverksamheten, familjegudstjänster och –mässor, utbudet av olika gudstjänster, kör- och musikärbetet, undervisningen, det internationella arbetet, med mera. Uppmaningen ges att inventera vilka verksamheter som fungerar och satsa på dem och låta annat avslutas.

Det har naturligtvis varit omöjligt att på begränsat utrymme beröra allt som sker och allt man skulle vilja se i vårt stora pastorat. Här följer det som i detta sammanhang framkommit:

- om gudstjänsterna

För att få ett växelspel mellan helg och söcken så att vardagen spelar roll i gudstjänsten och gudstjänsten spelar roll i vardagen behövs lekmännens aktivitet. Att förbereda gudstjänster

tillsammans i till exempel gudstjänstgrupper har visat sig fruktbart. Mer undervisning om mässan efterlyses. De som kommer till gudstjänster och aktiviteter är utgångspunkten för utvecklingen av församlingens liv och arbete. De ska rustas för att leda och bära andra människor.

Några lyfter frågan om det låga besökstalet på gudstjänster. Är vägen att sammanlysa? Den bästa evangelisationen är att vi själva firar gudstjänst med glädje och försöker leva vår tro. Då kan insikten växa hos andra om behovet av gudstjänst och tro omsatt i vardagen.

Man får räkna med, säger några, att människor först söker sig till den egna sockenkyrkan och sedan i nästa steg till övriga kyrkor för att vara med om gudstjänster och aktiviteter.

Man vill se ”igenkännandet” som grund för gudstjänstutvecklingen. Det betyder att vi har ett litet antal gudstjänstordningar för att man ska kunna lära sig liturgin utantill och känna igen sig. Vanan och repetitionen ger trygghet och tillhörighet. Gudstjänster är inte evenemang. Sådana skapar en publik och inte en delaktig församling. Det är allas ansvar, säger man, att se till att ingen känner sig utanför i en gudstjänst.

Stillheten i kyrkorummet är en tillgång, poängterar ett församlingssvar. Här finns en balans att söka mellan stillhet och kunna känna sig avslappnad, och behovet av att bli sedd och välkommen.

- om ungdomsarbetet

Att upprätthålla kvaliteten på konfirmandarbetet är prioriterat. Det finns ett förslag att konfirmandverksamheten och dess resurser ska centraliseras eftersom alla ungdomar på högstadiet går i Skara. Traditionellt har man sett barn- och ungdomsarbetet som en undervisning på dopets grund. Vi måste räkna med att ett större diakonalt och trygghetsskapande fokus kommer att behövas i framtiden. Både samverkan med skolan och föreningslivet poängteras. Någon föreslår att om diakonin får lokaler för dagverksamhet i närheten av Skaraborgsgatan kan dessa vara öppna för högstadieungdomar på kvällar och över helger.

- om diakonin

Man ser ett ökande behov av diakoni. Vägledande för det diakonala arbetet är att vara en röst för utsatta människor och att prioritera att vara där andra inte är. Det gäller att se människor och skapa mötesplatser.

- om engagemang och ideella medarbetare

Många vill att kyrkan ska finnas men behöver upptäcka ingångarna för ett eget engagemang. Det bästa sättet, säger flera, är det personliga tilltalet, att fråga vad personen ifråga kan bidra med till församlingen. Vår fråga har ofta handlat om vad församlingen kan göra. Vi ska oftare fråga: Vad kan du göra för din församling? Inte minst gäller det att se barnen och ungdomarna, som utgör en stor del av verksamheten, men sällan ombes att ta ansvar. Här måste kyrkoråden utarbeta konkreta planer.

I samhället är görandet viktigare än varandet. Vi måste även dra konsekvenser av att kyrkan står för ett annat synsätt i grunden. Det måste vara helt tillåtet att *få vara* i kyrkan även om man för tillfället inte har tid eller ork *att göra*.

Flera betonar välkommandet som förhållningssätt och attityd. Det är bättre och roligare att många gör lite än att få göra mycket. Församlinglivet gör skillnad när människor engageras. Vi vill komma ifrån perspektivet producent-konsument. Varje medlem som vill ska kunna tas i anspråk.

Från en församling kommer uppmaningar att satsa på ideellt arbete med koncentration och tänka igenom vilka uppgifter som passar för ideella och vilka gåvor och möjligheter de som är intresserade har. Vår standardfråga bör bli, säger man:
Vad kan vara ditt bidrag till din församling?

En viktig fråga är vilka sorters kompetenser som är omistliga när det gäller vilka som ska anställas i framtiden.

- konkreta förslag

som varje församling får att överväga:

- att välkomna nyinflyttade
- utveckla ekumeniken
- öppna hantverkskvällar
- besöksgrupp. Utbildning behövs
- bibelsamtal, bibelstudier, temakvällar
- fler möjligheter att samtala om tro
- hjälp till reflektion över den egna livsstilen
- samtal både inför och efter de kyrkliga handlingarna
- tips för föräldrar om vad man kan läsa för sina barn
- fler gudstjänster på vardagar
- lekmanaledda helgmålsböner
- ta till vara på söndagskvällen som en upptakt på veckan.

Ett stort tack

till alla som engagerar sig i framtidsfrågorna för Skara pastorat. Processen kommer att fortsätta. Det är viktigt att många engagerar sig för Skara pastorats framtid och att vi fritt, öppet och målinriktat kan diskutera och be över den framtid som möter oss.

De tre frågorna som alltid och överallt gäller en kristen gemenskap är:

- Hur fördjupas vår tro?
- Hur välkomnar vi nya?
- Hur utför vi vårt uppdrag i världen?